

Asia: VN/10556/2024

## **Lausuntopyyntö luonnoksesta hallituksen esitykseksi yleistukea koskevaksi lainsäädännöksi**

### **Lausunnonantajan lausunto**

#### **1. Yleistä lausuttavaa esityskokonaisuudesta**

Hallituksen esityksessä esitetyt uudistukset työvoimaviranomaisen työhön liittyen tarkoittaisi tarvetta lisäresursseille niin henkilöstön kuin tilojen suhteen. Kasvokkain tapahtuvien tapaamisten osalta toivottaisiin lisää harkintavaltaa yksittäiselle asiantuntijalle, joka voisi itse asiakkaansa tuntien päättää, onko paras mahdollinen toimintamalli kasvokkainen tapaaminen vai jokin muu tapa.

Lisääntyvä tarve täydentäville työnhakukeskusteluille lisää työvoimaviranomaisille painetta lisätä henkilöstöä, jotta laissa määritellyt työnhakukeskustelut sekä täydentävät työnhakukeskustelut on mahdollista järjestää vaikuttavasti.

#### **- Lausuttavaa esityksen vaikutuksista kotitalouksiin**

-

#### **- Lausuttavaa esityksen vaikutuksista toimeenpanijoihin**

Hallituksen esityksessä ehdotetaan, että tapaamiset järjestetään entistä vahvemmin paikan päällä (esim. alle 25-vuotiaat sekä yli 6 kk työttömänä olleet). Tämä tarkoittaa työvoimaviranomaisen osalta tarvetta isommille tiloille, isommalle henkilöstömäärälle sekä KEHAN tuottamiin tietojärjestelmiin muutoksia, jotta seuranta on mahdollista maksupäivien kertymän ja pidettyjen keskustelujen osalta. Tämä on keskeistä, jotta asiantuntijaresursseja ei vaadita erillisseurannan ja raportoinnin osalta.

Lähtökohtaisesti kaikkien asiakastapaamisten siirto kasvokkain tapahtuvaksi lisää suunnitelmavelkaa ja ne asiakkaat, joiden tilanne vaatisi resurssointia ja tarkempaa keskustelua jäävät vaille laajempaa palvelua. Vaatimus kaikkien asiakkaiden tapaamisesta kasvokkain johtaa epärationaaliseen resurssijakoon sen sijaan, että resursseja voitaisiin jakaa vaikuttavuuden lisäämisen näkökulmasta.

Asiantuntijoille tulisi jättää enemmän harkintavaltaa keskustelujen järjestämistavalle sekä niiden tarpeelle.

- **Lausuttavaa esityksen muista vaikutuksista**

- 

- **Lausuttavaa yleistukilain yleisistä säännöksistä (1 luku)**

- 

- **Lausuttavaa yleistuen saamisen työvoimapolitiittisista edellytyksistä (2 luku)**

- 

- **Lausuttavaa yleistuen määräytymisperusteista (3 ja 4 luvut)**

Ehdotettu suojaosan palauttaminen (17 §) on erittäin toivottu uudistus.

- **Lausuttavaa yleistuen toimeenpanosta ja muutoksenhausta (5 ja 6 luvut)**

- 

- **Lausuttavaa yleistuen tietojen saamista ja luovuttamista koskevista ehdotuksista (7 luku)**

- 

- **Lausuttavaa yleistuen rahoituksesta (8 luku)**

- 

- **Lausuttavaa yleistukilain ehdotetusta voimaantulosta (9 luku)**

Se miten esitys muuttaa nykyistä järjestelmää, jossa kunta maksaa työmarkkinatuen, peruspäivärahan ja työttömyyskassojen maksuosuuksia jää esityksessä epäselväksi.

- **Muuta lausuttavaa ehdotetusta yleistukilaista**

- 

- **Lausuttavaa peruspäivärahaa koskevien säännösten kumoamista koskevasta ehdotuksesta**

- 

- **Lausuttavaa työmarkkinatukea koskevien säännösten kumoamista koskevasta ehdotuksesta**

- 

- **Muuta lausuttavaa työttömyysturvalakiin ehdotetuista muutoksista**

- 

- **Lausuttavaa yleistuen saajalle järjestettävien työnhakukeskusteluiden jaksosta**

Hallituksen esityksessä ehdotetaan, että tapaamiset järjestetään entistä vahvemmin paikan päällä (esim. alle 25-vuotiaat sekä yli 6 kk työttömänä olleet). Tämä tarkoittaa työvoimaviranomaisen

osalta tarvetta isommille tiloille, isommalle henkilöstömäärälle sekä KEHAN tuottamiin tietojärjestelmiin muutoksia, jotta seuranta on mahdollista maksupäivien kertymän ja pidettyjen keskustelujen osalta. Tämä on keskeistä, jotta asiantuntijaresurssija ei vaadita erillisseurannan ja raportoinnin osalta.

Vaatimus kaikkien tapaamisten järjestämisestä kasvokkain on myös asiakkaan näkökulmasta epätarkoituksenmukaista, mikäli tilanne ei ole ratkeamassa pelkästään työvoimaviranomaisen tapaamisella, koska nykyinen työmarkkinatilanne on erittäin haasteellinen.

**- Lausuttavaa yleistuen saajalle järjestettävien työnhakukeskusteluiden sisällöstä**

Asiantuntijoille tulisi jättää enemmän harkintavaltaa keskustelujen järjestämistavasta sekä niiden sisällöstä.

**- Muuta lausuttavaa työvoimapalveluiden järjestämislakiin ehdotetuista muutoksista**

Palveluihin ohjaamista haastaa uusi rahoitusmalli, pienentyvät valtion osuudet sekä kunnille kasaantuvat maksut niin järjestämisestä kuin työmarkkinaosuuksista. Palkkatuen käyttö on vähentynyt merkittävästi, koska palkkatukijakso ei kerrytä asiakkaalle työllistymisvelvoitetta.

Tämän lisäksi kannustava rahoitusmalli ei suosi asiakkaan aktivointia vaan hänen pääsynsä suoraan työhön, opintoihin tai mahdollisesti eläkkeelle on nykyisen rahoitusmallin kannustimena. On hyvä huomata, että kuntien taloustilanteen ollessa haastava on tarpeen tarkastella asiakkaan palveluihin ohjausta kokonaisuuden valossa eikä pelkästään aktivointiasteen noston tarpeesta.

Täydentävien työnhakukeskustelujen tarjoaminen palveluiden sijasta tarkoittaisi työvoimaviranomaisille resurssien lisäystä sekä perusrahoituksen nostoa. Mikäli resurssointi on työvoimaviranomaisella kunnossa, on mahdollista, että täydentävistä työnhakukeskusteluista on apua asiakkaan palvelutarpeen kanssa.

**Laki työttömyysetuuksien rahoituksesta annetun lain muuttamisesta**

-

**Laki työttömyyskassalain muuttamisesta**

-

**Laki yleisestä asumistuesta annetun lain 12 §:n 2 momentin muuttamisesta**

-

**Laki eräiden kansaneläkeindeksiin ja elinkustannusindeksiin sidottujen etuuksien ja rahamäärien indeksitarkistuksista vuosina 2024–2027 annetun lain muuttamisesta**

-

**Laki sairausvakuutuslain muuttamisesta**

-

**Laki Kansaneläkelaitoksen kuntoutusetuuksista ja kuntoutusrahaetuksista annetun lain muuttamisesta**

-

**Laki takuueläkkeestä annetun lain 19 §:n muuttamisesta**

-

**Laki kansaneläkelain muuttamisesta**

-

**Laki työntekijän eläkelain muuttamisesta**

-

**Laki yrittäjän eläkelain muuttamisesta**

-

**Laki maatalousyrittäjän eläkelain 32 ja 46 §:n muuttamisesta**

-

**Laki merimieseläkelain muuttamisesta**

-

**Laki julkisten alojen eläkelain muuttamisesta**

-

**Laki työtapaturma- ja ammattitautilain 141 §:n muuttamisesta**

-

**Laki maatalousyrittäjän työtapaturma- ja ammattitautilain 97 §:n muuttamisesta**

-

**Laki asumisperusteisesta sosiaaliturvasta rajat ylittävissä tilanteissa annetun lain 7 §:n muuttamisesta**

-

**Laki kuntouttavasta työtoiminnasta annetun lain muuttamisesta**

-

**Laki maatalousyrittäjien lomituspalvelulain 4 §:n muuttamisesta**

-

**Laki työllistymisen monialaisesta edistämisestä annetun lain 7 §:n muuttamisesta**

-

**Laki kotoutumisen edistämisestä annetun lain muuttamisesta**

-

**Laki elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksista sekä elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskusten kehittämis- ja hallintokeskuksesta annetun lain 3 a §:n muuttamisesta**

-

**Laki työsopimuslain 12 luvun 3 §:n muuttamisesta**

-

**Laki merityösopimuslain 12 luvun 3 §:n muuttamisesta**

-

**Laki kunnan ja hyvinvointialueen viranhaltijasta annetun lain 45 §:n muuttamisesta**

-

**Laki kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta annetun lain 2 ja 31 a §:n muuttamisesta**

Lakiesitys on pohjannut osan säästöistä työllisyyden lisääntymiseen, jos työllisyys ei nouse, niin lakiesityksen seurauksena työmarkkinatuen kuntaosuudet nousevat. Tällaisessa tilanteessa muutokset voisivat aiheuttaa taloudellisia lisäkuluja kunnalle ilman odotettuja hyötyjä työllisyyden parantumisesta.

Lakiesitys ei lisää työpaikkoja, joista on jo nyt pula. Jos ehdotetut muutokset eivät lisää työllisyyttä, kuntien taloudellinen vastuu kasvaa, jos odotetut säästöt perustoimeentulotuen tarpeen vähenemisestä ja perusosan alennuksista eivät toteudu. Kuntien tulee saada tarkempaa arvioita esityksen kustannusvaikutuksista ja rahoituksellista kompensaatiota lain toteutuessa etenkin, jos työllisyystilanne ei parane lakimuutosten myötä.

**Laki tuloverolain 93 §:n muuttamisesta**

-

**Laki evankelis-luterilaisen kirkon viranhaltijasta annetun lain 60 §:n muuttamisesta**

-

**Laki opintotukilain 6 §:n muuttamisesta**

-

**Laki valtakunnallisista opinto- ja tutkintorekistereistä annetun lain 20 ja 21 §:n muuttamisesta**

-

**Laki ulosottokaaren muuttamisesta**

-

## **Laki oikeudenkäynnistä vakuutusoikeudessa annetun lain 6 §:n muuttamisesta**

-

### **4. Muuta lausuttavaa**

-

Ikonen Pirkko

Hollolan kunta - Hollolan kunnanhallitus 26.5.2025 § 159 Lausuntopyyntö  
luonnoksesta hallituksen esitykseksi yleistukea koskevaksi lainsäädännöksi